

L'actual parlamentarisme andorrà: una tradició que ha de mirar endavant per esdevenir un parlament realment representatiu

Pere BARÓ i ROCAMONDE

“El Consell General, que expressa la representació mixta i paritària de la població nacional i de les set parròquies, representa el poble andorrà, exerceix la potestat legislativa, aprova els pressupostos de l'Estat i impulsa i controla l'acció política del Govern.”

Així està definit el Consell General i les seves funcions en la nostra Constitució de 1993. Una constitució que es va crear per modernitzar el nostre estat i regular la nostra jove democràcia de l'època. Amb eines com una nova llei electoral que permetia –segons els pares de la nostra Constitució– una millora de la nostra democràcia de l'època i un Consell més representatiu d'aquella Andorra.

Certament, va ser un gran encert, ja que els països veïns ens van fer entendre que no podíem seguir en aquella Andorra tradicional i havíem de començar a obrir-nos als veïns, a Europa i a la resta del món, i una Constitució com aquella era el passaport i la seva nova funció parlamentària era el principi d'un llarg recorregut en aquell moment.

Però després de l'obertura d'Andorra al món i de les seves noves circumstàncies tant socials (increment de la població, increment de la immigració, pluralitat social, etc.) com polítiques (augment constant del cens electoral), l'actual parlamentarisme hauria de mirar endavant i buscar una reforma com la d'aquell moment. Que fos una solució per a un parlament realment representatiu avui en dia de la població nacional, com diu la nostra Constitució.

Si analitzem l'actual Consell General d'una forma més teòrica, veiem una cambra amb el desig de representar l'Andorra nacional però sense restar la importància històrica a les parròquies. En definitiva, en aquesta nova reforma es busca Consell General mixt; un intent de cos legislatiu bicameral totalment proporcional i just: dels 28 Consellers generals, 14 provenen d'una circumscripció nacional (cambra baixa) i 14 provenen d'una circumscripció parroquial (cambra alta). Per arribar a l'organització del nostre Consell, els pares de la nostra Constitució van crear una llei electoral per un principi de vot paral·lel: els 14 Consellers nacionals es reparteixen de forma proporcional a partir dels vots que reben les llistes nacionals; en canvi,

entre els 14 Consellers parroquials, s'elegeixen els dos Consellers per parròquia de la llista més votada a cada parròquia.

Més enllà d'això, qui té dret a vot en el nostre país en unes eleccions generals? Segons la Llei qualificada del règim electoral i del referèndum, "El dret de sufragi correspon a tots els andorrans, majors d'edat, amb ple ús dels seus drets civils i polítics". Una vegada proclamats els resultats de les eleccions, es reuneixen els 28 nous Consellers generals i s'escull el cap de Govern. Fins aquí, podem dir que el Consell General andorrà s'emmarca i s'emmiralla en els parlaments veïns, deixant de banda l'especificat del nostre Principat. Tenim un Consell General modern, adaptat i que representa de forma justa la nostra societat. Però, i si mirem més enllà i analitzem una mica més a fons el nostre Consell així com la llei que el regeix? Arribarem a la mateixa conclusió?

En primer lloc, l'intent de cambra bilateral no és real i acaba sent simplement una cambra baixa de 28 Consellers. Més enllà de les eleccions, en què sí que es distingeix els candidats nacionals dels parroquials, o de les lleis qualificades, que necessiten un vot qualificat i se separen els vots dels Consellers nacionals i dels parroquials –votacions escasses–, en la gran majoria de decisions els Consellers de les circumscripcions parroquials es transformen en Consellers Generals i no voten per la Parròquia sinó en clau nacional.

Més enllà d'això, la fórmula electoral assignada per escollir els dos Consellers Generals de la circumscripció parroquial no és, ni molt menys, el que s'espera d'una llei electoral feta per tenir un Consell General mixt i realment representatiu. El fet que un sol vot sigui suficient per emportar-se dos Consellers i s'ignori l'altra part de la població, que és igual d'important en representació, deixa aquesta llei i el Consell General sense legitimitat representativa de la realitat social del país. Com a exemple clar trobem l'actual majoria parlamentària, que compta només amb un 37,03% dels vots en la circumscripció nacional, i només una de les parròquies que va guanyar en la circumscripció parroquial, va obtenir més del 50% dels vots. Un altre clar exemple el podem trobar en el Partit Socialdemòcrata, que va obtenir gairebé un 25% dels vots però que representa un 10% al Consell General. És aquesta, doncs, realment una majoria absoluta clara o simplement una majoria absoluta donada per l'actual llei electoral, que més enllà de buscar la representativitat de totes les veus al nostre parlament afavoreix els partits més grans i resta lluny d'una realitat social real?

Finalment, m'agradaria incidir en el punt sobre el dret al sufragi en les eleccions generals. Ningú evidencia el fet que la gent que pugui votar en unes eleccions generals, siguin els andorrans majors de 18 anys; això s'entén i ho comparteixo totalment (en unes eleccions generals, evidentment). Però, i les condicions per obtenir la nacionalitat i, per tant, obtenir el dret a sufragi, són justes? És just haver d'esperar 20 anys per poder obtenir la nacionalitat? No deixem massa gent exclosa amb aquesta condició tan exigent i alhora restrictiva?

I què hi podem fer per posar solució a tots aquests problemes i trobar un veritable Consell General que reflectís una Andorra real? Pel que fa al tipus de Consell, veiem que l'intent de Consell bicameral no funciona perquè no és gairebé mai efectiu. Així doncs, un Consell amb 28 Consellers només nacionals és totalment viable i potser més eficaç. Més enllà d'això, potser la funció dels Consellers parroquials es pot treballar des de les parròquies i que cada comú designi un responsable per fer de línia directa entre Consell i Comú. Si el desig és continuar

amb aquest cos legislatiu bicameral, s'ha de treballar per una llei electoral més justa, amb una repartició proporcional als dos candidats més votats. És a dir, que els escons adscrits al territori s'assignin per un criteri de proporcionalitat i no de llista més votada, amb l'objectiu de configurar nous escenaris més representatius i tenir un parlament molt més real que l'actual.

Finalment, hem de ser conscients que si volem un parlament que mostri realment una Andorra actual, hem de revisar les condicions de sufragi. Més enllà de ser andorrà i de tenir més de 18 anys –com ja he dit anteriorment ho comparteixo totalment–, el que no s'entén encara en un país com Andorra que es vol obrir al món i un Consell que vol representar el país –si menys no aquesta era la voluntat dels pares de la nostra constitució– és que hagin de passar vint anys per poder obtenir la nacionalitat. Fins i tot Europa ens recomana “reobrir el debat” per reduir de vint a deu anys de residència per obtenir el passaport. Més enllà d'igualar la situació als nostres països veïns, tindríem un Consell General més representatiu, més just i un veritable mirall de l'Andorra actual.

Així doncs, en conclusió, podem dir que l'actual parlamentarisme andorrà va ser un encert del moment per reconduir una democràcia jove i que no tenia gaire sentit als anys 90. Però hem de ser conscients que les societats avancen i la nostra no es queda pas enrere i ja no té res a veure amb aquella dels anys 90. Hem de ser conscients, doncs, que s'ha de mirar d'actualitzar aquest parlamentarisme així com les condicions establertes per a la seva organització, tant internament com externa.

És, doncs, el moment, sense por per part de tota la família política andorrana, de regenerar la nostra democràcia i el nostre parlament, pel bé del país i dels seus ciutadans, que ha de ser sempre el nucli del Consell General, ja que la funció principal dels Consellers no és cap altra que representar-nos i mirar de legislar pel bé de tots. Sense una veritable representació parlamentària serà impossible i els esforços fets diàriament no seran suficients, fins i tot poden arribar a ser estèrils. Així doncs, deixem la tradició i busquem un parlament realment representatiu de tots i totes.

Pere Baró i Rocamonde,
diplomata en Gestió d'Empreses i coordinador de
la Secció Jove de Joventut Socialdemòcrata